

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.98/2016/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2017. év január hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt I. r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 28.B.737/2014/28. számú ítéletét az I. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.

Az I. r. vádlott terhére megállapított bűncselekmény minősítését - a bűncselekmény megnevezését nem érintve - a Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulata szerint változtatja meg.

Az I. r. vádlott büntetését 2 (kettő) évi börtön fokozatú szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti.

Az I. r. vádlott szabadságvesztés büntetésből - az utólagos végrehajtás elrendelése esetén - legkorábban a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A II. r. vádlott születési helye -.

Az ítélet bevezető részében a 2014. év szeptember hó 25. és december hó 3. napi tárgyalási határnapra való utalást mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r. vádlott és a II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék a 2016. év február hó 9. napján kihirdetett 28.B.737/2014/28. számú ítéletével I. r. vádlott bűnösségét testi sértés büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 170. §

(1) és (2) bekezdés], II. r. vádlott bűnösségét testi sértés büntetnének kísérletében [1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés] állapította meg, ezért I. r. és II. r. vádlottat egyaránt kettő-kettő év időtartamra próbára bocsátotta. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész fellebbezést jelentett be, I. r. terhelt vonatkozásában téves minősítés és a kiszabott büntetés súlyosítása, II. r. terheltet érintően a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében. A vádlottak és védőik felmentés végett jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.169/2016/2. számú átiratában - és képviselője perbeszédében a nyilvános ülésen - a bejelentett ügyészi fellebbezést más okból is fenntartotta, míg a bejelentett védelmi fellebbezést nem tartotta megalapozottnak.

Az ügyészi álláspont szerint az ügy áttételét követően lefolytatott elsőfokú eljárásban a bíróság a bizonyítást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az előzményeket illetően az elsőfokú bíróság mérlegelése során helyes tényállást állapított meg, azonban a cselekvéssorral kapcsolatos megállapítások részben megalapozatlanok, de a hiányosságok a másodfokú eljárásban korrigálhatóak.

A tényállást szükséges kiegészíteni a gumialapács méreteivel, miszerint 400 gramm tömegű, nyele fából van, markolata 15x20 mm, még a fejrésze 28x25 mm keresztmetszetű. A tömör gumifej hengerded, a nyélre merőleges hossz tengelye 9,5 cm, keresztmetszete 5x5 cm.

A tényállás szerint a bíróság nem tudta megállapítani, hogy hány erőbehatás érte a II. r. vádlottat és ezek milyen erejűek voltak. Ezzel kapcsolatban az orvosszakértői vélemény szerint több rendbeli, nagy erejű ütés érte a II. r. vádlottat és nagyobb a valószínűsége annak is, hogy megtámasztott helyzetben szenvedte el ezeket a mechanikai sérüléseket, ez az oka, hogy nem jött létre súlyosabb koponyaűri sérülés, ami agyzúzódást, koponyaűri vérzés formájában jelentkezhetett volna. /28. tárgy. jkv. 4. oldal/ Az életveszély lehetőségével kapcsolatban kifejtette, hogy a halántékcsontról sérülése okozhatott volna súlyosabb következményt, hiszen annak felületén belül verőerek haladnak, csonttörés esetén okszerűen szakad meg a folytonosságuk.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, ugyanakkor hibát vétett, amikor keverte az 1978. évi IV. törvény és a 2012. évi C. törvény rendelkezéseinek alkalmazását. A jogos védelemmel kapcsolatban az új Btk. rendelkezéseit figyelembe véve ítélte meg I. r. vádlott cselekvőségét, ennek keretében részletesen foglalkozott a szituációs jogos védelem kérdésével is, ugyanakkor a régi Btk. szerint állapította meg a bűnösséget.

Az elsőfokú eljárásban az ügyészi fellebbezés helyesen hivatkozott arra, hogy jogos védelemről egyik vádlott esetében sem lehet szó, hiszen egy kölcsönösen kiprovokált tettelegesség volt, mindketten a jogtalanság talaján álltak. Okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségére, azonban a minősítés már amiatt is téves, mert nincs összhangban az I. r. vádlott vonatkozásában a leírtakkal, arra figyelemmel, hogy a II. r. vádlott 8 napon túl gyógyuló, maradandóságot eredményező sérüléseket szenvedett el.

Az ügyészi álláspont szerint azonban az I. r. vádlott cselekvősége súlyosabban ítélandó meg, életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérleteként minősül, jelen esetben a sértettnek maradandósággal járó sérülései keletkeztek a fején, az eszközre, a bántalmazás módjára, az erőbehatások számára és erejére tekintettel az eshetőleges szándék az életveszélyre is kiterjedt. A sérülések dulakodás közben, azaz nem statikus helyzetben keletkeztek, a szem közel helyezkedik el a halántéki területhez, a véletlen eredménye, hogy csak maradandóság sérülés keletkezett.

Értelmezhetetlen az ítélet 40. oldal /3/ bekezdésében írt azon körülmény, hogy a vádlottak közepes erővel bántalmazták egymást. Ennek megfelelően az I. r. vádlott cselekménye a Btk. 2. §-ára figyelemmel a Btk. 164. § /1/ bekezdésbe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette kísérletének megállapítására alkalmas.

A II. r. vádlott cselekményének minősítése törvényes és az elkövetéskori jogszabály felhívása is helyes.

A büntetés kiszabása során irányadó körülmények felsorolása pontatlan, nem élet elleni cselekmény történt, így súlyosító körülményként az értékelendő, hogy a konfliktusok erőszakos módon történő rendezési módja elszaporodott. Kisebb súllyal, de enyhítő körülményként értékelendő a kísérleti szak.

Mindkét vádlott esetében a kiszabott büntetés súlyosítására tett indítványt, az I. r. vádlott esetében hosszabb időre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása, még a II. r. vádlott esetében pénzbüntetés kiszabása indokolt. A járulékos kérdésekben hozott rendelkezések törvényesek, ugyanakkor a tanácsváltozás miatt megismételt eljárásra figyelemmel az ezt megelőző tárgyalási napok feltüntetése szükségtelen.

Mindezek alapján indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét az ítélőtábla mindkét vádlottat érintően változtassa meg, az I. r. vádlott esetén a cselekmény minősítését változtassa, továbbá a kiszabott büntetését is súlyosítsa, még a II. r. vádlott esetében a helyes minősítés mellett kiszabott büntetést súlyosítsa.

Az I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen elsődlegesen I. r. vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint a lényegi kérdésekben az I. r. vádlott vallomására alapította az elsőfokú bíróság a tényállást, mert azt támasztották alá az objektív bizonyítékok és az életszerűség is. A védelem koncepciója eltért abban a kérdésben, hogy az I. r. vádlott mindvégig jogos védelmi helyzetben volt, kölcsönös provokáció fel sem merülhetett. Amikor az I. r. vádlott a kertben engedély nélkül végzett tevékenység abbahagyására szólította fel a II. r. vádlottat, az nem volt értelmezhető akként, hogy az I. r. vádlott jogtalan, provokatív magatartást vitt volna véghez, amely indokát képezhetne volna annak, hogy a II. r. vádlott vele szemben tettelesen fellépjen.

Az I. r. vádlott mindig csak akkor lépett fel védekezésképpen, amikor a II. r. vádlott elkezdte a dulakodást. Rá fogott hirtelen a földön ülő II. r. vádlott az I. r. hátizsákjára és megpróbálta lerántani, ennek elhárítására használta a kalapácsot az I. r. vádlott. Ez ebben az időrendi sorrendben történt, ezért ha meg is szűnt volna a jogos védelmi helyzet - de nem szűnt meg - egy egységesen kezelendő folyamat zajlott, a jogos védelmi helyzetből ha volt egy másodperc amikor kikerült, ismételten visszakerült abba. Az, hogy a II. r. vádlott súlyosabb sérüléseket szenvedett, az kizárólag annak tudható be, hogy a csatában ő alul maradt. Csak a szerencsének volt köszönhető, hogy nem az I. r. vádlott szenvedte el a súlyosabb sérüléseket. Nem lehet különbséget tenni a két vádlottal szembeni büntetés kiszabása során, mert mindkettő ugyanazt hajtotta végre. csak a II. r. vádlottnak kevesebb szerencséje volt a sérüléseit illetően.

A hatályon kívül helyezési indítvány arra vonatkozott, hogy a nyomszakértőt meg lehetne még nyilatkoztatni és ez alapján pontosítani lehetne a tényállást. Mindezek elvetése esetén az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Hivatkozott arra, hogy írásbeli beadványukban ismertették a jogos védelem kapcsán felmerülő esetjogot.

A II. r. vádlott védője a nyilvános ülésen egyetértett az ügyészség azon indítványával, hogy megalapozatlan az elsőfokú ítélet, a tényállás hiányos, és sok helyen ellentétes az iratok tartalmával, továbbá az indokolási kötelezettségének sem tett kellő mértékben eleget a bíróság. Az ítélet indokolása a logika szabályaival teljes mértékben ellentétes és nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek sem. Az orvosszakértő véleményét az elsőfokú bíróság gyakorlatilag teljes mértékben mellőzte az ítéletből, pedig az orvosszakértő megállapította, hogy a II. r. vádlott védekezése és vallomása szakértői eszközökkel alátámasztható, azaz az a helyzet előállhatott, hogy a ráesett bicikli miatt a II. r. vádlott nem tudott védekezni, ez az oka a súlyos sérüléseinek, teljesen védekezésképtelen volt.

A szakértői vélemény ugyanakkor az I. r. vádlott által előadottakat nem támasztotta alá, és azt sem zárta ki, hogy önkezűségből eredt az I. r. vádlott homlokán lévő sérülés. Ezeket a megállapításokat egyáltalán nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság. Arra, hogy mi alapján fogadta el I. r. vádlott vallomását, mi alapján ragadott ki bizonyos szegmenseket, szintén nincs kellő indokolás, ahány vallomást tett az I. r. vádlott annyifélelt mondott, így a szavahihetősége teljes mértékben megdőlt. A nyomszakértő rossz minőségű fekete-fehér felvételek alapján dolgozott, így megalapozott véleményt nem tudott adni. Mindezek alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

Az I. r. vádlott az utolsó szó jogán új nyomszakértői vélemény elkészíttetését indítványozta arra figyelemmel, hogy a kerékpárja az eset óta lefóliázva áll és arról további nyomok is rögzíthetők lennének, amelyek az ő előadását támasztanák alá.

Az ítélet tábla a bizonyítási indítványt elutasította, mert az újabb nyomszakértői vélemény nem szolgáltatna olyan további új bizonyítékot, amely az elsőfokú eljárásban ne állt volna rendelkezésre. A kerékpáron mind vér-, mind sárnyomok voltak, amelyek meg nem cáfolható módon származhattak abból, hogy a kerékpár a földes területen eldőlt, illetőleg amikor azt a II. r. vádlott a garázsba tolt, a kerékpárra vérszennyeződés került. Ennek megfelelően nincs olyan - az elsőfokú bíróság által nem vizsgált - körülmény, amely a bizonyítási eljárás továbbfejlesztését eredményezhetné.

Egyebekben az I. r. vádlott korábbi védekezését és álláspontját ismételte meg azzal kiegészítve, hogy joggal tarthatott I. r. vádlottól, aki maga is elismerte az elsőfokú tárgyaláson, hogy korábban küzdősportokat űzött.

A II. r. vádlott az utolsó szó jogán utalt rá, hogy jogásként döbbenetesnek élte meg a nyomozást, ami a XXI. századi nyomozati munka meghazudtolása volt. Ez volt az oka a nyomszakértő ellentmondásos és minden szakmaiságot nélkülöző véleményének.

A nyomszakértő három A4-es oldalra kinyomtatott fekete-fehér kép alapján a helyszín bejárása, a bicikli megtekintése nélkül, a helyszíni felmérése és a kocsik megvizsgálása nélkül alkotott véleményt. Olyan alapvető hibákat látott az eljárásban, amelyek másodfokon nem orvosolhatóak. Kiemelte, hogy szét tört a fél arccsontja, ami 16 helyen tört el, ugyanakkor védekezésre utaló nyom nem volt. Az I. r. vádlott minden előadása ellentmondásos volt, az elsőfokú bíróság szemeztetett mindenhol, az, hogy a tények ezeket nem támasztották alá, nem számított, volt a bíróságnak egy prekoncepciója, és annak próbált mindent megfeleltetni.

A Fővárosi Ítéltábla a kétoldalú perorvoslatok alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék eljárásában a büntetőeljárás törvény rendelkezéseit megtartotta, az ítéltábla olyan eljárási szabálysértést észlelt csupán, amely a bizonyítás törvényességét nem érintette.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a rendőri jelentésekben foglaltakat okirati bizonyítékként (Be. 301. § (2) bekezdés), mivel a nyomozó hatóság a helyszínen végzett információgyűjtést, tanúkutatást és az azok során röviden felvett, jelentésben rögzített nyilatkozatok nem ütköznek a Be. 168. § (1) bekezdésében foglalt azon tilalomba, mely szerint a gyanúsított kihallgatásáról, illetőleg a szembesítésről jelentés nem készíthető. Azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a rendőri jelentések okirati bizonyítékkénti értékelése kapcsán, a jelentésbe foglalt - a későbbiek során gyanúsított, majd vádlotti pozícióba került - személyektől felvett nyilatkozatok jelentőségét a bizonyítékok értékelése során felnagyítva annak kiemelt jelentőséget tulajdonított. Ennek kapcsán az ítélet indoklásában többször is kifejtette - különösen a II.r. vádlottat érintően -, hogy a rendőri jelentésben foglalt nyilatkozata nem volt koherens és ezt általa hangoztatott egészségügyi állapota sem indokolta. Az elsőfokú bíróság a jelentések tartalmának értékelése során szem elől tévesztette, hogy a jelentésbe foglalt bármely eljárási szereplőtől származó nyilatkozat, információ nem fogható a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelő gyanúsított, illetve tanúvallomásokban foglaltakhoz.

A bizonyítékok értékelése során ennek megfelelően nem lehet a törvényesen felvett rendőri jelentésbe foglalt nyilatkozatok esetében azt részletes, mindenre kiterjedő védekezésnek illetőleg vallomásként megjelölni, melynek minden lényeges körülményre ki kellene terjednie. (ítélet 11. utolsó két bekezdés). Az elsőfokú bíróság jelen ügyben úgy értékelte a későbbi vádlotti vallomások tükrében a rendőri jelentésbe foglalt nyilatkozatokat, mintha annak a későbbi vádlotti szavahihetőség kapcsán kiemelt jelentősége lenne. A II. r. vádlott által elszenvedett sérülésekre figyelemmel azonban az ítéltábla álláspontja szerint a kórházban felvett jegyzőkönyvben foglaltak kapcsán is körültekintően kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy a II. r. vádlott által akkor elmondottak teljes értékű vallomásként értékelhetőek-e, figyelemmel elszenvedett sérüléseire.

Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyíték értékelése rendkívül részletes, azonban ennek során az elsőfokú bíróság hibát vétett, több helyen iratellenes megállapításokat tartalmaz az ítéleti tényállás, továbbá mérlegelése sem minden esetben volt következetes, illetőleg tényről tényre sem következtetett minden esetben helyesen, ami az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságához vezetett. Az indoklási kötelezettségének azonban a felülbírálathoz szükséges mértékben az elsőfokú bíróság eleget tett, a bizonyítékok értékelése kapcsán levont téves következtetései pedig az iratok tartalma alapján - az ítélet felülmérlegelése nélkül - korrigálhatóak voltak.

Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy az eljárás megindulásától kezdődően a két terhelt ellentétes nyilatkozatokat tett az események lefolyására, annak kiváltó okára, saját illetőleg a másik terhelt cselekvőségére. Az I. r. vádlott, aki értesítette a mentőket és a rendőrséget, kezdetben egy őt a fején ért kalapácsütésről beszélt, amely kiváltotta az általa védekezésnek tekintett eszközös bántalmazást. A későbbi kihallgatása kapcsán már több és őt egyre több helyen elérő a II. r. vádlott által kivitelezett pusztá kézzel történt bántalmazásról számolt be, és mindvégig azt hangoztatta, ez volt az oka a II.r. vádlottra mért kalapácsos bántalmazásnak, amely vallomásai előrehaladtával már úgy módosult, hogy II. r. vádlott nyilvánvalóan magának okozta súlyos sérüléseit. Ezzel szemben a

II. r. vádlott következetes vallomása szerint ő okot nem adott az I. r. vádlott támadására, bár I. r. vádlott provokálta, de éppen újszülött gyermeke érkezése feletti öröme okán nem foglalkozott I. r. vádlott piszkálódásával. Vallomása következetes volt tekintetben is, hogy az őt ért eszközös támadással szemben védtelen volt, mert mindkét keze beszorult a ráesett kerékpár alá, és így bántalmazta őt az I. r. vádlott.

Ugyanakkor tagadta, hogy az első kalapácsos ütést ő mérte volna az I. r. vádlott homlokára, hosszasan részletezte, hogy az általa végzett munkálatokhoz nem kellett a gumikalapács, és nem tudta, hogy azt az I. r. vádlott hol és mikor vette magához. Azzal kapcsolatban is többszörösen módosította vallomását, hogy a konfliktust kirobbantó kerékpárral történt gépkocsi-sértés hogyan történt, azt az I. r. vádlott milyen cselekvése hozta létre. Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte, hogy a terheltek az eljárás folyamán milyen vallomásokat tettek, helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az eljárás során az események lefolyását illetően mindig máshogy nyilatkoztak és az idő előrehaladtával saját tevőlegességüket igyekeztek jelentékteleníteni, mindketten eljutottak ahhoz a végkövetkeztetéshez, hogy önsértés történt. Vallomásaik egyetlen közös pontja volt és ebben megegyezett a vallomásuk, az események kiindulása a II. r. vádlott munkálata a közös tulajdonú kertrészen. Az ellentétes terhelti vallomásokon túlmenően az eseményeknek szem-és fültanúja nem volt, a helyszíni szemle jegyzőkönyv, helyszíni fényképfelvételek, nyomszakértői vélemény és orvosszakértői vélemény állt a bíróság rendelkezésére az események rekonstruálásához.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vádlotti vallomások és az azokat alátámasztó, illetve cáfoló bizonyítékok értékelése során logikai hibát vétett, amely miatt az ítéletet részben megalapozatlanná vált, azonban az ítélet tábla az iratok tartalma alapján a helyes ténybeli következtetések levonásával a megalapozatlanságot kiküszöbölte.

A helyszíni fényképfelvételek és a terhelti nyilatkozatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az I. r. vádlott azon nyilatkozata, mely szerint a gépkocsit balról megkerülve kívánta elérni lakását, mert ezt ítélte meg az egyszerűbb útvonalnak, ahol nem kell leszállnia kerékpárjáról, teljességgel elfogadhatatlan. A fényképfelvételeken jól látható, hogy a gépkocsi jobb eleje és a földhányás közötti keskeny részen gyakorlatilag biztonságosan nem lehet elhajtani, továbbá a kerti növényzet nem tette lehetővé a gépkocsi hátsó részének megkerülését a gépkocsi elhelyezkedése miatt.

Ebből pedig csak az a következtetés lehet helytálló, hogy az I. r. vádlott és a II. r. vádlott között lezajlott beszélgetést követően (ítélet 4. oldal 3. és 4. bekezdés) I. r. vádlott provokálta a II. r. vádlottat és ez volt az oka annak, hogy egy kerékre állított kerékpárjával a gépkocsi jobb eleje felé indult, „megkerülni” a kocsit és ennek során a szűk helyen nekitolta kerékpárját a gépkocsi jobb elülső részének. A nyomszakértői véleményben rögzített sérülések ekkor keletkeztek a II. r. vádlott által bérelt gépkocsin. Csak és kizárólag a gépkocsi sérülését is kiváltó ezen I. r. vádlotti magatartás lehetett a kiváltó oka annak, hogy az egyébként jó hangulatban lévő II. r. vádlott a kezében lévő gumikalapáccsal rátámadt az I. r. vádlottra és egy esetben a homlokán megütötte őt. Az I. r. vádlott által előadott további bántalmazások megtörténte orvosszakértőileg nem alátámasztott és nem igazolt, illetőleg az események sorába nem illeszthetőek be. Az orvosszakértői vélemény ugyanakkor egyértelműen alátámasztja azon II. r. vádlotti előadást, hogy a jobb arcfelét ért nagy erejű ütésekkel szemben gyakorlatilag védtelen volt, kezeit reflexszerűen védekezésképpen sem tudta felemelni.

Ennek megfelelően iratellenesek azon elsőbírói megállapítások, mely szerint a földre került és a földön dulakodó vádlottak közül a II. r. vádlott pusztán kézzel is megpróbálta megütni az I. r. vádlottat, aki emiatt ütötte meg őt legalább öt ízben a fején az időközben megszerzett

gumikalapáccsal. Az orvosszakértői vélemény szerint a II. r. vádlott jobb arcfelét több nagy erejű ütés érte, ez a magyarázata a darabos arccsonttörésnek (28. tjk. 3. oldal 1. bekezdés), a sérüléseket pedig nagy valószínűség szerint megtámasztott helyzetben szenvedte el (28. tjk. 4. oldal 3. bekezdés). Ezen szakértői megállapítás és a II. r. vádlott azon vallomását, mely szerint az I. r. vádlott a gumikalapáccsal nagy erővel többször megütötte a fejét „a gumikalapácsot teljesen hátraemelve, nagy lendülettel ütött a kalapáccsal az arcomba (nyom. iratok 363. oldal 2. bekezdés), miközben ő védtelenül hanyatt feküdt a földön, teljességgel egybevágó.

Az, hogy az I. r. vádlott kerékpárja ráesett volna a II. r. vádlottra, kizárható volt, az orvosszakértői vélemény alapján „II. r. vádlott testén ebből származó sérüléseknek kellett volna lennie”, (28. tjk. 2. oldal utolsó előtti bekezdés). Azonban a szakértő vélemény és II. r. vádlott vallomása alapján rögzíthető, hogy II. r. vádlott jobb arcfelének és jobb szemének sérülései ekkor keletkeztek. Ennek megfelelően iratellenes az ítélet 5. oldal 3. bekezdésében rögzítettek.

Úgyszintén iratellenes az ítélet 5. oldal 4. bekezdésében és az 5. bekezdésben a további sérülések keletkezésével kapcsolatos ténymegállapítások. A gumikalapács annak elvételétől kezdődően mindvégig az I. r. vádlott kezében volt, mellyel nagy erővel legalább 6 esetben fejen ütötte a II. r. vádlottat, aki az elszenvedett üteektől erőteljesen vérzett. Abban a vádlottak között nem volt ellentét, hogy a II. r. vádlott az események ezen szakaszában a rendőrséghez akart fordulni és ennek hangot is adott, ami miatt az I. r. vádlott felelősségre vonta. Abban sem volt ellentmondás, hogy ekkorra már az I. r. vádlott ellépett tőle, majd továbbra is a kalapáccsal a kezében visszament a II. r. vádlotthoz és folytatódott közöttük a tettlegesség. Ekkor szenvedte el a II. r. vádlott a fejének bal oldalán a bal középfül részhez tartozó hallócsont lánccolatos törését.

A fentiekben rögzítetteknek megfelelően a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helyesbítette, illetve kiegészítette a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontjára alapítottn az alábbiak szerint:

Az ítéleti tényállás 3. oldal alulról 2 bekezdését azzal egészíti ki, hogy: „a két vádlott között korábban tettlegességre, nézeteltéréseik ellenére nem került sor.”

- I. r. vádlott 174 cm magas, 69 kg testsúlyú volt a bűncselekmény elkövetésének idején, versenyszerűen kerékpározott.
- II. r. vádlott 186 cm magas és 96 kg testsúlyú volt az események idején, korábban küzdősportokat űzött.
- Az ítéleti tényállás 3. oldal utolsó bekezdését azzal egészíti ki, hogy „a gumikalapács 400 gramm tömegű, nyele fából van, markolata 15x20 mm, még a fejrésze 28x25 mm keresztmetszetű. A tömör gumifej hengerded, a nyélre merőleges hossz tengelye 9,5 cm, keresztmetszete 5x5 cm.” /nyomozati iratok 295. oldal/
- Az ítéleti tényállás 4. oldal /1/ bekezdését azzal egészíti ki, hogy: „a parkoló gépkocsi hátulja közvetlenül a kerti növényzetig ért. A gépkocsi szemből bal oldali része és a kiásott földhányás közötti közlekedésre alkalmas földterület jóval keskenyebb, mint a gépkocsi jobb oldalán látható betonrész. A gépkocsit balról megkerülni kerékpárral gyakorlatilag lehetetlen, ily módon megközelítvén a gépkocsi jobb oldalán lévő épületrészt. /nyomozati irat 743. oldal 5. sz. felvétel/

- Az ítéleti tényállás 4. oldal 2 bekezdését azzal egészíti ki és pontosítja, hogy: „I. r. vádlott felszólította II. r. vádlottat, hogy fejezze be a munkálatokat, a gépkocsival kapcsolatban pedig közölte, hogy az a bejárat előtt parkol, II. r. vádlott álljon el onnan, és ne akadályozza őt az ingatlanába való bejutásban. II. r. vádlott tovább folytatta az általa végzett munkálatokat.”
- Az ítéleti tényállás 4. oldal 4 bekezdéséből törli: „azzal kezdte provokálni” mondatrészt és a mondatot úgy pontosítja, hogy a II. r. vádlott közölte az I. r. vádlottal....., továbbá a mondatot azzal egészíti ki, hogy ezt követően II. r. vádlott annyit mondott I. r. vádlottnak, hogy szia, és tovább folytatta a munkát.
- Az ítéleti tényállás 4. oldal 5 bekezdés első mondata után átemeli, az ugyanezen oldal 7. és 8. bekezdését, a 7. bekezdésből törli „majd ma már meg nem állapítható okból”. A bekezdést azzal egészíti ki, hogy az I. r. vádlott szándékosan, a lakásától távolabb és a földhányás miatt a gépkocsi és a földhányás közötti szűk részen indult el, ahol egy kerékre állított kerékpárját nekítolta a II. r. vádlott által bérelt személygépkocsi jobb első sárvédő részének. A kerékpár egyik kiálló alkatrésze - pedál vagy V fék - a gépkocsi jobb első sárvédőjén a kerékív felett 70 és 90 cm magasságban horzsolásos sérülést okozott. /nyomozati iratok 321., 323. oldal/ Az 5. oldal 5. bekezdés
- Az ítéleti tényállás 4. oldal 11. bekezdéséből törli a megpróbálta újra megütni mondatrészt.
- Az ítéleti tényállás 5. oldal /1/ bekezdését azzal pontosítja, hogy az I. r. vádlott a gumikalapáccsal nagy erővel ütötte meg a II. r. vádlottat a fején. (orvoszakértői vélemény nyom.iratok 282. oldal. ad. 1.)
- Az ítéleti tényállás 5. oldal 2. bekezdéséből törli „ennek során a II. r. vádlott annak ellenére, hogy a földön való birkózásban alul maradt, továbbra is megpróbálta megütni az I. r. vádlottat” szövegrészt. E helyett a mondatot azzal pontosítja, hogy a dulakodás során alulra került a II. r. vádlott ma már pontosan meg nem állapítható okból az I. r. vádlott gumikalapáccsal kivitelezett 5 nagy erejű ütésével szemben nem tudott védekezni.
- Az ítéleti tényállás 5. oldal 3 bekezdését törli. E helyett a tényállást azzal pontosítja, hogy az I. r. vádlott 5 nagy erejű ütese a II. r. vádlott arcfelének jobb oldalát érték.
- Az ítéleti tényállás 5. oldal /4/ bekezdését törli.
- Az ítéleti tényállás 5. oldal 5 bekezdését úgy pontosítja, hogy a bekezdésből törli a 3. mondat elejét és azzal egészíti ki, hogy a dulakodás során az I. r. vádlott két ízben, nagy erővel, ismételten megütötte a kalapáccsal a II. r. vádlott fejének baloldalát, melynek következtében II. r. vádlott az ítéleti tényállás 5. oldal utolsó bekezdésének utolsó előtti sorában rögzített sérüléseket szenvedte el.
A bekezdésből törli az utolsó mondatot.
- Az ítéleti tényállás 5. oldal 6. bekezdését azzal egészíti ki, hogy az I. r. vádlott magára hagyta a II. r. vádlottat, aki szintén hívta telefonon a rendőrséget. A bekezdést azzal egészíti ki, hogy a mentők és a rendőrség kiérkezését megelőzően a II. r. vádlott az I. r. vádlott kerékpárját saját garázsába tolta, illetőleg gépkocsijának jobb oldalának elejére ráhajolva

vizsgálta azt, hogy gépkocsiján I. r. vádlott kerékpárjával milyen sérüléseket okozott, ennek során az erőteljesen vérző II. r. vádlottról nagyobb mennyiségű vérszennyeződés került a gépkocsi jobb elejére, az általa betolt kerékpár is véres lett, illetőleg amikor telefonját kereste, a növényzetre is vércseppek kerültek. /nyomozati iratok 321. oldal, 323. oldal/.

- Az ítéleti tényállás 6. oldal 4. bekezdését törli. Helyette azt rögzíti, hogy a vádlottak a kiásott földszal a gépkocsihoz közelebb eső részén a földkupacnál dulakodtak, még pedig oly módon, hogy közöttük a dulakodás e helytől kb. másfél méter távolságra a gépkocsi oldalánál kezdődött, onnan kerültek a földkupachoz, amin a kerékpárral együtt átestek. Ezen a helyen letört a kerékpár csengője és a II. r. vádlott sérüléseiből jelentős mennyiségű vér szivárgott a földre. /nyomozati iratok 313. oldal nyomszakértői vélemény/.
- Az ítéleti tényállás 6. oldal 7. bekezdéséből törli a „nem lehetett megállapítani, hogy a kerékpár akkor karcolta meg az autót, amikor az I. r. vádlott a biciklit eltolta a kocs mellett” szövegrészt, illetőleg az „amikor a II. r. vádlottra rátámadt, vagy a II. r. vádlott támadása közben sérült meg.....mondatot.

Az így kiegészített, illetve helyesbített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott és mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú felülbírálat alapját képezi.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen következtetett az I. r. és a II. r. vádlott bűnösségére, azonban az I. r. vádlott cselekményének minősítése helytelen.

Előjáróban azt rögzíti az ítéletábra, hogy helyesen utalt arra az ügyészégi átirat, hogy a jogos védelem kapcsán az elsőfokú bíróság keverten alkalmazta az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény és a jelenleg hatályos Btk. rendelkezéseit. A Fővárosi Törvényszék a vádlottak bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 170. § (1), (2) bekezdése szerint állapította meg, azonban a jogos védelem megállapítása során az I. r. vádlottat érintően az elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény szabályait - Btk. 22. §, 23. § - alkalmazta és állapította meg, hogy I. r. vádlott szituációs jogos védelmi helyzetben volt, amely rendelkezések az elkövetés idején hatályos törvényben semmilyen formában sem szerepeltek. Ennek megfelelően az I. r. vádlott bűnösségének megállapítása az 1978. évi IV. törvény alapján nyilvánvalóan helytelenül történt.

Az ítéletábra nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a jogos védelem körében elfoglalt álláspontját, mert az irányadó tényállásból az nem következik, ugyanakkor jogi indokolása sem felel meg a 4/2013. Büntető Jogegységi Határozatban kifejtetteknek.

Az ítéletábra egyetért a jogos védelem hiánya kapcsán kifejtett ügyészégi állásponttal, mely szerint egyik vádlott sem volt jogos védelmi helyzetben, hanem mindketten a konfliktus kirobbanásakor a jogtalanság talaján állottak.

Az irányadó tényállás szerint az I. r. vádlott volt az, aki hazaérkezvén provokálni kezdte a II. r. vádlottat kezdetben verbálisan, - melyet II. r. vádlott sem hagyott szó nélkül, a bejárat kapu nyitószervezetének felemlegetésével - majd az I. r. vádlott a provokálást tovább folytatta kerékpárjának olyan mozgatásával, hogy mintegy „véletlenül” sérüljön a II. r. vádlott nagy értékű személygépkocsija. Erre válaszul ütötte meg a kezében lévő gumikalapáccsal a II. r. vádlott az I. r. vádlottat. A tényállásból kitűnően tehát mindkét terhelt részt vett a másik provokálásában/hergelésében, kölcsönösen kifogásoltak különböző - részben mondvasínált - problémákat. Az is megállapítható volt, hogy az I. r. vádlott volt az, aki a vitát kirobbantotta, majd

egyik terhelt sem volt képes arra, hogy válasz nélkül hagyja a másik megnyilvánulását, illetőleg a II. r. vádlott tett kísérletet a vita lezárására és erre válaszul provokálta őt tovább az I. r. vádlott a kerékpár sérülést okozó mozgásával, azaz az I. r. vádlott mindent megtett annak érdekében, hogy az események tettelegességgé fajuljanak. Ezen előzmények után ütötte meg a II. r. vádlott az őt provokáló I. r. vádlottat.

A jogos védelmi helyzet/szituációs jogos védelem megállapíthatósága azonban az elbírálás idején hatályos büntető jogi rendelkezések értelmében csak akkor áll fenn, ha a jogtalanság kizárólag a támadást jellemzi azaz kizárólag a támadó jár el jogellenesen, a támadás kiprovokálása megfosztja a védekezőt az elhárítás jogszerűségétől.

Ezt rögzíti a 4/2013.JGE határozat, mely szerint a hatályos Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem korlátját jelenti a támadás kiprovokálása, amely megfosztja a védekezőt az elhárítás jogszerűségétől. Ez teljeséggel megegyező az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény jogos védelemre vonatkozó szabályainak alkalmazhatóságával.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy az irányadó tényállásból az is következik, hogy miután az I. r. vádlott megszerezte a gumikalapácsot - okkal nem tarthatott a támadás folytatásától - különösen nem úgy, hogy a kalapácsot használva ő ütötte fején a vele szemben pusztán kézzel álló II. r. vádlottat és ezt követő dulakodás, azaz kölcsönös tettelegesség eredményeként kerültek a földre. A kölcsönös tettelegesség - dulakodás - pedig mindkét fél javára kizárja a jogos védelmi helyzet értékelését. Így a kalapács elvételét követően a jogos védelmi helyzet még abban az esetben sem lenne megállapítható, ha egyébként a tettelegesség a két fél között nem az I. r. vádlott provokáló magatartásának eredményeként alakult volna ki.

Itt utal arra is az ítéletábra, hogy a II. r. vádlott küzdősportokban való jártassága az elsőfokú eljárásban vált mindenki számára tudottá - II.r. vádlott elmondása alapján.

Ennek megfelelően a terhelt által elkövetett bűncselekmény minősítését - nevezetesen annak eldöntését, hogy a történeti tényállás melyik törvényi tényállás kereteit meríti ki - a fenti releváns tények alapján kellett elvégezni.

Mindezek alapján az I. r. vádlott cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérleteként kell értékelni.

Figyelemmel az orvosszakértői véleményben foglaltakra annak a lehetősége is fölmerült, hogy az I. r. vádlott cselekvőse az életveszélyt okozó testi sértés büntettének befejezett alakzatát valósította meg (koponyaalapi törésre utaló légbuborékok). Azonban az igazságügyi szakértő a tárgyalási meghallgatása során véleményét e körben pontosította és azt véleményezte, hogy a II. r. vádlott sérülései következtében fennállott a közvetlen életveszélyes sérülés keletkezésének a lehetősége is a maradandó fogyatékoságot és súlyos egészségromlást okozó sérüléseken túlmenően.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket is pontosította a másodfokú bíróság, így helyesen nem az élet elleni cselekmények elszaporodott volta súlyosít, hanem a társadalmi együttélés minimális követelményeit is súlyosan sértő cselekmények elszaporodottsága értékelendő mindkét terhelt esetében súlyosító körülményként. Az I. r. vádlott cselekményénél súlyosító körülmény, hogy cselekvőse folytán a II. r. vádlottnak súlyos egészségromlása és maradandó testi fogyatékosága is bekövetkezett. Mindkét vádlott esetében enyhítő körülmény a jelentős időmúlás, valamint a cselekmények kísérleti szakban maradása, amely azonban az I. r. vádlott esetében csekélyebb súlyú figyelemmel arra, hogy a cselekmény befejezettsége érdekében mindent megtett, csupán a szerencsén múlt a súlyosabb eredmény elmaradása. Az II. r. vádlott esetében is enyhítő

körülmény büntetlen előélete, a terhére megállapított cselekménynek jogászi végzettségéhez semmiféle köze nincs, a szomszédok közötti konfliktuskezelést végzettsége nem befolyásolja.

Az I. r. vádlott esetében a bűncselekmény tárgyi súlya és a bűnösségi körülmények alapján a büntetési célok az ítélőtábla álláspontja szerint kizárólag szabadságvesztés büntetéssel érhetőek el. Arra figyelemmel, hogy mind az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény, mind az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (Btk.) alkalmazása esetén az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérletét - 1978. évi IV. törvény 170. §(1), (6) bekezdés I. fordulat, Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulat - a törvényalkotó 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, az ítélőtábla figyelemmel a feltételes szabadságra bocsátásnak az elbírálás idején kedvezőbb szabályozására a Btk. 2. §-a alapján a hatályos Btk. rendelkezéseit alkalmazta.

Így az ítélőtábla az I. r. vádlott cselekményét testi sértés büntette kísérletének (Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulat) minősítette. A bűncselekmény megnevezésének azonossága miatt a rendelkező részben a jogszabályi megjelölést kellett az ítélőtáblának megváltoztatnia az I. r. vádlottal szemben az ítélőtábla Btk. 34. §-a alapján szabadságvesztés büntetést szabott ki melynek mértékét - figyelemmel a számba vett bűnösségi körülményekre - a törvényi minimumban határozott meg. Az ítélőtábla a kiszabott szabadságvesztés büntetést a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján felfüggesztette, azzal, hogy azt végrehajtásának elrendelése esetén a Btk. 37. § (2) bekezdés a./ pontja alapján börtönben kell letölteni.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés a Btk. 38. § (2) bekezdés a./ pontján alapul.

A II. r. vádlott cselekményének minősítése megfelel a büntető jogi rendelkezéseknek, valamint a vele szemben alkalmazott intézkedés és annak tartama is megfelelő, így azt az ítélőtábla nem érintette.

Az egyéb járulékos kérdésekben hozott rendelkezések törvényesek.

Észlelte az ítélőtábla, hogy a II. r. vádlott születési helye helytelenül került feltüntetésre az ítélet rendelkező részében, ezért azt kijavította.

Az első fokú bíróság az ítélet bevezető részében feltüntette az eljárás megismétlést megelőző tárgyalási napokat, ezért az ítélőtábla azokat törölte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a Be. 372. § (1) bekezdésének felhívásával került sor, míg az ítélet egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyta helyben a másodfokú bíróság.

Budapest, 2017. év január hó 10. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

. Vincze Piroska s.k.
előadó bíró

Dr. Varga Bea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 28.B.737/2014/28. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 1.Bf.98/2016/10. számú ítéletében foglalt változtatásokkal az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerős ésa szabadságvesztés büntetés kivételével végrehajtható!

Budapest, 2017. év január hó 10. napján

. Rédei Géza s. k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő